

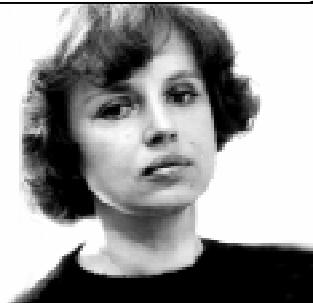
пазія

пазія

Галіна Булыка

...зялёны ліст съякаецца з чырвоным...
і доўжацца дажынкі-дажыванкі...

Механічны сусьвет

З нізкі вершаў “Метакаханьне”

Клю

Чый ценъ паселіцца ў камеі,
Чый дух развеецца,
як дым,
У съветлым прывідзе Пампеяў,
Дзе ты
застаўся маладым?

Пад недасьпелы съмех алівы
Гукаліся з далёкім дном
У чорным попеле
прыліву
Глухія амфары з віном.

Сплывалі аркі і калоны,
А рукі белыя
скульптур
Страсалі даты ды імёны
На імператарскі пурпур.

І скроль мазаіку падлогі
З вольнаадпушчанай зямлі
Забытым статуям
пад ногі
Густыя пушчы прарасылі.

Віруе лава пад карою.
Вядуць каменныя съяды
Туды,
дзе музы і героі
Жывуць даўжэй
за гарады.

Каліпса

У ракавінцы б'еца гук –
Шукае выйсьця
час памерлы.
І камяне з гэткіх мук.
І набывае якасьць перла.

Хаваю полымя начы
За маціцовай створкай грота.
Губляю важкія ключы
Ад выспы...
Ды знаходжу потым.

Вятры трывутныя
Сушу.
Таўку шляхі ў драпежнай ступцы.
Вяртаю лёткую душу
У сон
дэльфіна-самагубцы.

Каханье ў бездані знайду.
Адбітак ветразя развею.

Пушчу катвігу на ваду –
Хай не гніе
Ж не ржавее...

КЛЕАПАТРА

Дыханьне народаў
хістае нябёсы.
Пясок засыпае
грабніцы і троны.
Ушчэнт разъбіваюцца
шчасныя лёсы
Аб недасканалую логіку
кона.

Дыміцца
на перлах настоены
трунак.
Глядзіцца папірус у змрочныя воды.
Бяз бою змагае адзін пацалунак
Стамлёную мудрасць
людзей і прыроды.

Чакаюць сьвітанку дзяржаўныя справы,
І цэдзіцца сон скроль царыцыны вейкі:
Люстэрка высылізгвае
з цеснай аправы,
Адлітай у выглядзе
асыпіднай зъмейкі.

ДЭМЕТРА

Пазалота асыплецца з рога,
Каламуць адвіруе ў віне,
Парастьце пустазельлем дарога
І сядзібу маю
абміне.

Заблукae віхура ў падоле,
Град
нішчымную глебу зъдзяўбе.

Ты памкнешся ў зас্বецыце
па долю.
Я ўтрымаю,
дачушка,
цябе.

Мой грабенъчик
са срэбнаю чэрню
Утаймую твае валасы.
Верне поле
прапрослае зерне
Ў каласы...

Еўфрасін'ня

*Самым каштоўным каменем
крыжса Еўфрасінні Полацкай
быў чырвоны гранат*

Хрыстова нявеста
за чорныя хвалі глядзіць,
Што выйшлі на волю
з-пад дзевінскіх цнатлівых ільдзінаў.
Ня выпала доля –
адною съязжынай хадзіць,
Дык выбраны лёс –
разьвітацца пад небам адзіным.

Сустрэнуть чужая зямля
І пустая труна,
Ды цені бясплодных смакоўніц
на съценах і плітах.
А Мёртвае мора
Чырвонаю хваляй віна
Зазъяе пад цёплымі промнямі
зорак зънябытых.

Пад колерам гэтым –
жалезісты прысмак іржы, –
Жаночае мошы,
на вечную памяць схаванай
У кропельцы жарсыці,

расьпятай на вострым крыжы,
І вогненнай ружы,
на ростанях укрыжаванай.

**Сямейныя хронікі.
Жаночая лінія.**

1. Вінцэнта. 1942.

Вастрабрамскі абраз,
увабраны ў вянок сухацьветны.
Перавіты ружанцам малітвы
начны неспакой.
Калаўротную музыку
вечер гудзе кругасьветны,
І таймуецца сънежная воўна
пад мяккай рукой.

Як жа беламу воблаку
ў дымных нябёсах прыжыцца?
Як жа нітачцы зорнай
праз буру прайсьці напрасткі?
Б’ецца рэха ў марозную шыбку...
Свае ці чужынцы?
Ды на хутары
лютаўскай ноччу –
Усе чужакі.

Ні металу, ні брэху, ні голасу...
Зноў падалося...
Дзесь ля крапкі апоры
самоціцца колавы сълед,
Каб у сонцаварот
на тугой калаўротавай восі
На адзін радавод павярнуць
механічны сусьвет.

2. Яніна. 1965.

Дзе дарога – там шлях.
Дзе гняздо – там і птах.

Новы Сьвет – за бетоннаю рысай.
 Прадзіраецца горад
 у цесны прасціяг
 Між гарамі:
 Святою і Лысай.

Так расьце дзікі мох
 на старых камнях,
 Сыпее бросьня
 на хмельнай рашчыне,
 Пустацьвеціць Венера
 ў балотных агнях,
 I лягчэе спарыш
 на ляшчыне.

Гэты горад вальсуе
 ў глыбокім віры.
 Спакушае няўрымсьлівым рухам
 I маўчыць:
 Са Святой,
 а ці з Лысай гары
 Ён сталічным насыціўся духам.

Ён ня мае радні.
 Сустракае гасьцей
 Падасфальтавым выбітым брукам.
 Не крыўдуй,
 што тваіх не признае дзяцей
 I ня вер,

што ня скорыцца
 ўнукам.

3. Галіна. 2002

Твой род і племя –
 браткі ў каляіне:
 Пялёсткі звялі,
 А пылок звялі.
 За продкаў –
 валуны па ўсёй краіне.
 За родзічаў –
 пылінкі па Зямлі.

Твой горад –
ні карэння,
ні насення,
Ні шматгалосься, зьвітага ў струну...
Нібыта ў крушню
звозілі каменьне
Скrozь тысячагадовую вайну.

Твая малітва
Тут
ня мае сілы
Да поўні
за жалобнаю сълюдой,
Да вечнасьці,
Да мамінай магілы
Над Менкай –
падзямельнаю вадой.

3. Хрысціна. 2...

Ці каляндар
вясну зъмяніў на восень?
Ці розум зынік
у чарадзеістве сонным?
Прамень заходні
дагнівае ў бросьні.
Зялёны ліст
съпякаецца
з чырвоным.

I доўжацца
дажынкі-дажыванкі.
I такт адзіны
выдаюць маэstry.
A мірны люд выводзіць
калыханкі
Ды гімны
Пад вайсковыя аркестры.

Зваротны час віхурыцца
на пляцы.
Сыпіць съветлафор
між рухам і спачынам.

У полымі апошняга палацу
Шукае выйсьця
Вечная жанчына.

Мы ў съвет забыты
пусьцім валянцінкі,
Хоць межы парасылі
быльлём іржавым.
Уздымем нашы
шлюбныя прасьцінкі
На белых вежах
згвалчанай
дзяржавы.